

Kompetensbeskrivning

Specialiteten barn- och ungdomskirurgi karaktäriseras av handläggning av barn och ungdomar med missbildningar, skador och sjukdomar som behandlas med kirurgiska metoder. Centralt för kompetensområdet är färdigheter i operationsteknik. För en korrekt bedömning av symtom och patofysiologiska förlopp är också en god kontakt med barn, ungdomar och föräldrar centralt.

Förutom det omedelbara pre- och postoperativa förloppet är långtidsuppföljning av den växande individen en synnerligen viktig del av kompetensområdet.

Kompetenskrav

För barn- och ungdomskirurgi gäller a1–a6, b1–b5, samt c1–c13.

Delmål a och b

Delmål c

Den specialistkompetenta läkaren ska

- kunna handlägga missbildningar och sjukdomar i gastrointestinalkanalerna och urinvägarna,
- kunna handlägga bråck och andra missbildningar i bukvägg och diafragma,
- kunna initialt handlägga vanliga missbildningar och sjukdomar i blod- och lymfkärlen och i bröstorgans organ,
- kunna bedöma solida tumörer hos barn och ungdomar och ha kunskap om utredning och behandling av sådana,
- behärska basala undersökningsmetoder och kirurgiska ingrepp och ha kunskap om mer avancerade kirurgiska åtgärder,
- ha kunskap om embryologi, perinatal fysiologi, tillväxt och utveckling,
- ha kunskap om intensivvård och anestesi med avseende på den växande individen, och
- behärska uppföljningen av kirurgiska tillstånd under barn- och ungdomsåren, samt ha kunskap om vilka följder de kan få för patienten i vuxen ålder.

Delmål c1	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - behärska kirurgisk patofysiologi, basal kirurgisk teknik och behandling av sjukdomar i hud och underhud som kan kräva kirurgisk behandling hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier Träning i simulerad miljö	

Delmål c2	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - behärska bedömning, diagnostik och initial behandling av akut kirurgisk och urologisk sjukdom hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c3	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - behärska initial handläggning av större och mindre trauma hos barn och ungdomar - behärska kunskapen om barnets rättigheter samt kunna identifiera barn som far illa och vidta adekvata åtgärder, inklusive fullfölja anmälningsskyldigheten 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c4	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - behärska basal kirurgisk intensivvård och anestesieffekter hos den växande individen - behärska nutrition, vätskebalans och basal smärtbehandling hos den växande individen 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c5	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna handlägga bräck och andra missbildningar i bukvägg och diafragma hos barn och ungdomar 	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare

	<p><i>Allmänna råd</i></p> <p>Teoretiska studier</p>	
--	--	--

Delmål c6	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
<p>Den specialistkompetenta läkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunna handlägga missbildningar och sjukdomar i övre gastrointestinalkanalen, inklusive lever, gallvägar, mjälte och pankreas hos barn och ungdomar 	<p>Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare</p>
	<p>Deltagande i en eller flera kurser</p>	<p>Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare</p>
	<p><i>Allmänna råd</i></p> <p>Teoretiska studier</p> <p>Träning i simulerad miljö</p>	

Delmål c7	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna handlägga missbildningar och sjukdomar i tunntarm, kolon, rektum och anus hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier Träning i simulerad miljö	

Delmål c8	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna initialt handlägga sjukdomar och missbildningar i blod- och lymfkärl hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i diagnostik- och behandlingskonferens Teoretiska studier	

Delmål c9	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna handlägga missbildningar och sjukdomar i njure och urinvägar hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c10	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna initialt handlägga missbildningar och sjukdomar i thorax hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning alternativt auskultation under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c11	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna bedöma solida tumörer hos barn och ungdomar	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Deltagande i diagnostik- och behandlingskonferens Teoretiska studier	

Delmål c12	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - ha kunskap om embryologi, perinatal fysiologi, tillväxt och utveckling	Klinisk tjänstgöring under handledning vid en eller flera enheter som bedriver sådan verksamhet eller handlägger sådana ärenden	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare
	<i>Allmänna råd</i> Teoretiska studier	

Delmål c13	Utbildningsaktiviteter	Uppföljning
Den specialistkompetenta läkaren ska - kunna tillämpa lagar och andra föreskrifter som gäller för specialiteten	Klinisk tjänstgöring under handledning	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av handledare
	Deltagande i en eller flera kurser	Intyg om genomförda utbildningsaktiviteter och uppfyllda kompetenskrav utfärdat av kursledare eller handledare

		handledare
--	--	------------

Allmänna råd

Utbildningsstruktur

Under den tidiga delen av utbildningen bör ST-läkaren inhämta grundläggande kirurgisk kompetens. Särskilt viktigt är det att ST-läkaren i början får träna sig i basal kirurgisk teknik. Detta kan göras i såväl klinisk som simulerad miljö.

Det är lämpligt att tjänstgöringen i början av utbildningen sker vid såväl en kirurgisk enhet som en barnkirurgisk enhet. Denna fas av utbildningen bör inledningsvis vara inriktad på att ST-läkaren lär sig handlägga vanliga tillstånd som kräver kirurgisk behandling under barn- och ungdomsåren. Den senare delen av utbildningen bör utgöras av en fördjupning i den högspecialiserade barn- och ungdomskirurgin. Det är då mycket angeläget att ST-läkaren lär sig att bedöma och handlägga vanliga missbildningar i framför allt gastrointestinalkanalen och urinvägarna.

Eftersom det barn- och ungdomskirurgiska kompetensområdet omfattar många ovanliga eller mycket ovanliga tillstånd är det synnerligen viktigt med omfattande teoretiska studier parallellt med den praktiska, kliniska utbildningen. Kommunikativ kompetens, ledarskapskompetens och kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete bör ST-läkaren inhämta tidigt under utbildningen och parallellt med den kliniska tjänstgöringen.